

Ismerd meg, őrizd, add tovább!

Nagybacon–Kisbacon–Szárazajta óvodái és iskolái 2014-ben *Pedagógusok együttműködése* címmel közös pályázaton,¹ illetve programon vettek részt. Ennek folytatása volt a 2016-os pályázat, melyet szűkebb körben, ezennel a kisbaco-ni iskola és óvoda közötti együttműködés fejlesztése céljával nyújtottunk be, mivel közös programjaink megvalósításához sokszor nagyon szűkös volt az anyagi keret.² Meggyőződésünk, hogy faluszinten is szükség van a – sajnos egyre kisebb létszámmal működő – intézmények együttműködésére, az így megvalósuló programok egyúttal az intézmények és a család kapcsolatát is fejlesztik. Célunk az, hogy az itt élők feltérképezzék a falu értékeit, a helyi lakosok ráébredjenek a helyi erőforrások adta lehetőségekre, megakadályozva ezzel a jobb megélhetési lehetőségeket kereső elvándorlási kényszert. Ezekkel az iskolán kívüli programokkal rá lehet ébreszteni a szülőket a kisközösségben zajló értékmentő munkára. Meg lehet győzni őket arról, hogy ne írassák más iskolába gyermekeiket, és így a nagy múlttal rendelkező intézményeink létét sem fogja veszély fenyegetni.

Pályamunkánknak az *Ismerd meg, őrizd, add tovább!* címet adtuk. A tapasztalati tanulásra, az élményszerzésre, játékosra alapozott tevékenységeinkkel az volt a célunk, hogy a gyerekek legyenek büszkék szülőfalujukra, a falusi életre, anyanyelvükre, erősödjön identitástudatuk, ápolják hagyományaikat, népszokásaikat, hogy majd ők is tovább tudják adni azokat; éljenek a helyi erőforrások, kincsek adta lehetőségekkel, és próbáljanak itthon érvényesülni. Egyfajta szülőnevelő és -összetartó projekt is volt, utat mutatva a családoknak a szabadidő hasznos eltöltésére, az itthoni élményszerzésre, a tartalmas családi, közösségi együttlétre.

A projekt keretén belül négy programot tervezünk. *Szüreti multság* nevet viselő programunk napján székelyruhában, szüreti dalokat énekelve vonultunk fel a falu utcáin a gyerekekkel, majd élőzene kíséretében körcsárdást jártunk. A szülők süteménnyel, teával vártak a kultúrotthonban. A program táncházzal zárult, Lakatos Ágnes helyi néptáncos irányításával.

Tíz nappal később, októberben *A kenyér útja* című programot szerveztük meg a Bodvaj Egyesület támogatásával és partnerségével. Évek óta nagyon jó partnerségi kapcsolatot ápolunk a helyi intézményekkel, szervezetekkel (Bodvaj Egyesület, Közbirtokosság, református egyházközség). A helyi gyerekeknek, felnőtteknek természetes az, hogy a faluban van a Benedek Elek emlékház, itt található a vidék egyedüli működő vízimalma, van tájházunk, meseillusztrációs kiállításunk, de ritkán adódik alkalom arra, hogy mindezeket közelebbről is megtekintsék és megismerjék. Az előbbi program éppen ezt

¹ Pályázatunkat a Bethlen Gábor Alaphoz nyújtottuk be, kedvező elbírálás alá esett.

² A 2016-os programunkat is a Bethlen Gábor Alap támogatta.

célozta meg. Mesei keretbe burkolva jártuk végig a falu nevezetességeit, miközben kenyérmadár készítésre és kürtőskalács sütésre is sor került. Ezt a tevékenységet követte pár nap múlva a *Gasztronómiai nap*. Nagyszülők és szülők elmondása, irányító munkája mellett megismertük a hagyományos kisbaconi reszelt leves receptjét, a kürtőskalács eredetét és elkészítési módját. Kuriózumnak számított a faluban első ízben elkészített óriás kürtőskalács. A kalácssütő apuka és nagytata külön erre az alkalomra készített – teljesen ingyen – egy két méter hosszú kalácssütő rudat, amit aztán a helyi közösség kapott meg. A hosszú terített asztalnál mindenki jóízűen fogyasztotta a finom levest és a kürtőskalácsot. A református egyházközség (partnerünk és támogatónk a szervezőmunkában) a régi papilakot bocsátotta rendelkezésünkre.

A záró tevékenységünket 2016. december 22-én tartottuk, amikor a *Népi mester(ség)ek tárháza* című kiadvány is bemutatásra került. A karácsonyváro ünnepéllal egybekötött programot a kisbaconi kultúrotthonban szerveztük, ezen a helyi óvodások, kisiskolások, pedagógusok mellett a gyerekek családjai, a népi mesterek, a Népiskola hallgatói, a helyi szervezetek, támogatók képviselői és számos érdeklődő vett részt. Az óvodások a Tímár módszer szerint összeállított népi gyermekjáték-csokrot adták elő népzenei alappal, majd a kisiskolások népi gyermekjáték-csokra következett. *Kolcza Judit* tanítónő beszámolt a pályázat négy megvalósított tevékenységéről, és bemutatta a *Népi mester(ség)ek tárháza* című kiadványt. Az óvodások és kisiskolások közel 50 élő népi mestert térképeztek fel a faluban. Szüleik kíséretében négy hónapig járták a falut kérdőíveikkel. A kutatómunka eredményeit feldolgoztuk, megszerkesztettük, fényképekkel megtűzdeltük, és kinyomtatattuk. Mindenki örömmel fogadta a kötetet. Utolsó programunkat a kisiskolások karácsonyi műsora, majd kézműves kiállítás és vásár zárta.

A négy megvalósított tevékenység során nemcsak az óvodások és kisiskolások, a szülők és a pedagógusok gazdagodtak, hanem – a programokon való részvétel által – a faluközösség lakói, intézményei is, számításaink szerint közel 250-en.

Sikeres programjaink azt bizonyítják, hogy az óvoda, az iskola és a család részéről is igény van hagyományápoló és identitás erősítő programok szervezésére. A családok, a falu lakosai és a különböző intézmények vezetői részéről is sok pozitív visszajelzést, megerősítést kaptunk, ezért a jövőben is szeretnénk folytatni velük az együttműködést a hasonló jellegű programok megvalósításával. A közösség észrevételei, a gyűjtőmunka során tapasztaltak szem előtt tartásával a kisbaconi népi mesterségek tárházának bővítésére is törekszünk.

Szívesen munkálkodunk ezentúl is a közösségért, mert úgy érezzük, hogy a pedagógusnak a faluközösség „lámpásának” kell lennie, aki övéi fejlődését és megmaradását is felelősen vigyázza.